

بررسی و تعیین راهکارهای قانونمند ساختن دانش آموزان مقطع متوسطه استان کهگیلویه و بویر احمد

هوشنگ شفیعی^۱، سکینه نصرتی^۲

^۱ کارشناسی ارشد تربیت بدنی و مدیر دبیرستانهای اداره آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویر احمد (نویسنده مسئول)

^۲ کارشناسی آموزش ابتدایی و مدیر دبیرستانهای اداره آموزش و پرورش استان کهگیلویه و بویر احمد

چکیده

این که چه نوع قانونمندی و محدودیتی چگونه باشد و تا چه اندازه مورد بحث های زیادی قرار گرفته است لیکن ما در این نوشتار آن نوع قانونمندی را مورد توجه قرار داده ایم که در آن سلامت جسم و روان دانش آموزان و دیگران و نیز شرف و صلاح او و خانواده مصون بماند. سازگاری اندیشیده ای بین دانش آموز و محیط ایجاد گردد و مقاصد ارزنده ی تربیتی در سایه او تقویت گردد. حد قانونمندی را قوانین مورد قبول معین می کند و در این راه تجربه و اطلاعات مخصوص والدین و مربیان می تواند به کار آید. اعمال محدودیت باید به گونه ای باشد که احساس تحمیل و فشار برای دانش آموز پدید نیاید و دانش آموز در دنیای خود آن را سنگین به حساب نیاورد. هم چنین مرز و صورت کنترل باید به گونه ای باشد که او را به تخلف و عصیان و احیانا ترک خانواده و زندگی نکشاند. اصل بر این است که از راه پند دادن، خیر خواهی، رهنمود دادن و آگاه کردن دانش آموزان آنها را واداریم که پذیرای نظم و قواعد و شرایط باشد و تدریجا با قانونمندی خو گیرد و همچنین احساس امنیت خود را از دست ندهد. در این مقاله به بررسی و تعیین راهکارهای قانونمند ساختن دانش آموزان مقطع متوسطه استان کهگیلویه و بویر احمد پرداخته ایم.

واژه های کلیدی: قانون، دانش آموز، آموزش و پرورش، متوسطه

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مقدمه

اگر در جامعه ای هر کس بخواهد براساس میل و ذوق خود به جلو برود، زندگی مسالمت آمیز و همزیستی میسر نخواهد شد. این امر سببی برای مردم ضعیف است که حیاتی برده وار داشته و همه گاه اسیر قدرتمندان و تسلیم رای آنان باشند و در آن صورت نه مشارکتی برای رشد و اعتلای جامعه است و نه اگر آن چنان باشد فضیلتی برای آن متصور است. وجود قانون چه برای فرد و چه برای جامعه می تواند عامل صلح و صلاح، زمینه ساز خلاقیت و سببی برای ایجاد تنوع و رفاه و پویایی و نوآوری باشد. وجود قانون جلوی آزادی را نمی گیرد، بلکه به آن روح و معنی می دهد؛ آزاد منشی را لذت بخش می سازد و زندگی را در مسیر عدل و حق قرار می دهد. در امر تعلیم و تربیت دانش آموزان و اجتماعی بار آوردن آنها، این ضرورت است که باید او را به تدریج با قانون و قاعده آگاه نمود و در حد درک و فهم او یک ضرورت است. این تفهیم چنان باید با نرمش و ملایمت و هشیاری و آرامش صورت گیرد که دانش آموزان نسبت به قانون وظیفه شناس شده و از آن نه به خاطر ترس، بلکه برای رعایت ضرورت عمل کنند (قائمی، ۱۳۸۷).

بیان مسئله:

مدارس و موسسات تربیتی در کار ایجاد رشد و هدایت شاگردان، باید دارای هدف و برنامه ای باشند و در امر تنظیم آزادی و محدودیتشان باید قواعد و ضوابط اندیشیده ای را از قبل طراحی کرده و به موقع به مورد اجرا و عمل گذارند. این یک خطای تربیتی است که برخی از مربیان مدارس دانش آموزان را در بعد انضباطی و قانونمندی به خود رها کنند و اندیشه شان این باشد که تحمل بار تربیت آنان برعهده مانیست. اتفاقا درس اول مدرسه به شاگردان باید این باشد که اینجا یک مرکز رسمی است و هیچ کس نمی تواند در آن یله و رها باشد (دیل کارنگی، ۱۳۹۲).

متأسفانه امروزه در اکثر مدارس و در اغلب مجالس از مربیان و معلمان و اولیای دانش آموزان موارد بسیار زیادی از قانون گریزی و تخلفات دانش آموزان به گوش می رسد. به نظر می رسد نیاز امروز آموزش و پرورش و متولیان نسل فردای مملکت آگاهی از چگونگی قانونمند ساختن دانش آموزان است که از نظر محققان این تحقیق تاکنون تحقیق و یا مقاله ای مستند و شفاف در این زمینه موجود نبوده است که بتوان با اتکا بر نتایج آن راهکاری اساسی و عملی پیشنهاد داد همچنین عقیده ی جمعی محققین این طرح براین امر متکی است که اگر قرار است در آزادی دانش آموزان محدودیتی اعمال شود و یا اینکه دانش آموزان با راهکارهایی قانونمند شوند باید این راهکارها از زبان دانش آموزان و مربیان این دانش آموزان طراحی و پیشنهاد داده شوند و نمی بایست همه قواعد و مقررات تهیه شده از جانب ما برای دانش آموزان لازم الاطاعه باشد از آن بابت که معلوم نیست آن قواعد با سطح اندیشه و خواست کودک همخوان باشد.

اهمیت و ضرورت مسئله:

قانونمندی در تربیت به عنوان یک هدف و آرمان به حساب می آید اگر هدف آموزش و پرورش پرورش دانش آموزان بعنوان عضوی مفید برای جامعه است و اگر غرض سیاستهای مدرسه ای رشد و پیشرفت فرهنگی و اجتماعی دانش آموزان باشد باید قوانین و انضباطی موجود باشد. قانونمندی باعث جلوگیری از هرج و مرج، خود خواهی، خودپسندی، بی نظمی و ناامنی است. دانش آموزان در مواردی خواسته هایی دارد که تحقق آنها به مصلحت آنها نیست. مربیان می بایست خواسته های آنها را تحت ضابطه ای قرار دهند و در مواردی جلوی اعمال خلاف و بی رویه آنها را بگیرند، به ویژه در آنچه که مربوط به سلامت روان و امنیت فکری آنها باشد. در نوجوانان زمینه های کشمکی برای تطابق فرد با نظم خارج وجود دارد و میل به آزادی بی بند و بار در آنها هست و این امر به صلاح و مصلحت آنها نیست و باید آنها را تحت قید و نظمی در آورد اگرچه بعید است آنان به

سادگی پذیرا باشند. کارمدرسه‌تنها آموزش دروسی مثل ریاضی، علوم و فارسی و غیره نیست بلکه از نظر مکتب ما ساختن و به عمل آوردن دانش آموزان و قرار دادن آنها در معرض وظایف اجتماعی حال و آینده است به گونه ای که عضوی مفید برای جامعه باشند. مدرسه با اعمال روشهای خاص خود می تواند شاگردان را بدون نیاز به مکافات و مجازات سخت هدایت کند و ضمن اعطای آزادی های مثبت و ثمر بخش به کنترل هواهایشان پردازد و آنان را به نظمی اندیشیده جهت دهد. نقش مدرسه از این بابت شاید موثرتر از نقش خانواده باشد. مدرسه مرکز مناسبی برای قوانین است و از آن جهت که، نوجوانان در مدرسه حتی در سوال و جواب وسخن گویی با اولیای مدرسه ناگزیر است تحت ضابطه باشد و هم امر و نهی معلم به مراتب جدی تر و ملاحظات فی مابین کم تر ولی ریشه دارتر از خانواده است. شاگرد در مدرسه، در حضور معلم و همکلاسی ها احساس گمنامی نکرده و خود را عضوی از جمع می داند. همچنین امر و نهی عام معلم رابه دل نمی گیرد ضمن آن تحت تاثیر اوست. در مدارس اصل بر قانونمندی است ولی قانونی که در آن رعایت عدل و انصاف شده و دانش آموزان با اندک مسامحه ای آن جا را خانه ی دوم خود تلقی نمایند و آزادی قابل قبولی را در آن به مرحله اجرا عمل گذارند. شروط مدرسه در قانونمندی باید منصفانه و در خور قبول عموم باشد (شریعتمداری، ۱۳۹۳).

کاربست یافته های طرح با ذکر دوايرو بخش های اداری و آموزشی ذیربط:

- نتایج این تحقیق قابل کاربرد و استفاده در بخشها و دواير زیر میباشد :
- ۱- تامین نیروی انسانی : که در انتخاب مدیران و مربیان شایسته جهت قانونمند ساختن دانش آموزان بهتر تصمیم گیری نماید .
 - ۲- معاونت پرورشی - واحد مشاوره : جهت شناسایی راهکارهای قانونمند ساختن دانش آموزان و همچنین پی بردن به آمار دانش آموزان قانونمند و تفاوت میزان قانونمندی دختران و پسران و دست یابی به نتایج تحصیلی بهتر .
 - ۳- معاونت آموزشی : با شناسایی راهکارهای قانونمند ساختن دانش آموزان قوانین آموزشی را بهتر اجرا نمایند و وضیت آموزشی را ارتقا دهند.
 - ۴- طرح و برنامه و تالیف کتب درسی: با شناخت راهکارهای قانونمند سازی دانش آموزان متون کتابها را به گونه ای تهیه نمایند که بیشترین کارایی را داشته باشند.

اهداف تحقیق:

هدف کلی :
در این تحقیق هدف کلی (یافتن تعیین راهکارهای قانونمند کردن دانش آموزان مقطع متوسطه استان کهگیلویه و بویر احمد) می باشد.

اهداف جزئی

- ۱- یافتن میزان قانونمندی دانش آموزان مقطع متوسطه استان کهگیلویه و بویر احمد .
- ۲- یافتن تفاوت قانونمندی دانش آموزان دختر و پسر مقطع متوسطه استان کهگیلویه و بویر احمد .

پیشینه تحقیقاتی طرح پژوهشی

۱- در تحقیقی که در سال ۱۳۸۹ با عنوان «علل قانون‌گریزی دانش‌آموزان» توسط دکتر احمدنامداری در شیراز انجام گرفت، پس از تحلیل و تفسیر داده‌ها نشان می‌دهد بین ناآگاهی دانش‌آموزان از قوانین با قانون‌گریزی دانش‌آموزان رابطه معنی‌دار و بین رشته تحصیلی با قانون‌گریزی دانش‌آموزان رابطه معنی‌دار نمی‌باشد.

۲- در تحقیق آقای احمدرضا محمدی (۱۳۹۱) که در اهواز با عنوان بررسی «علل بی‌علاقگی دانش‌آموزان به فعالیت‌های مدرسه‌ای صورت گرفته است»، نتایج زیر بدست آمد:

۱- دانش‌آموزانی که دارای پایه تحصیلی بالایی هستند نسبت به دیگر دانش‌آموزان از کمتری به انجام فعالیت‌های مدرسه دارند.

۲- بین دوره‌های تحصیلی و علاقه دانش‌آموزان به فعالیت‌های مدرسه‌ای تفاوتی معنی‌دار وجود داشته و دانش‌آموزان دوره متوسطه اول (راهنمایی) بیشتر از دانش‌آموزان مقطع متوسطه دوم به انجام فعالیت‌های مدرسه تمایل دارند.

۳- عدم آشنایی دانش‌آموزان با قوانین باعث کاهش تمایل آنها به فعالیت‌های مدرسه‌ای می‌شود.

۴- عدم تبلیغات لازم و کافی توسط آموزش و پرورش و رسانه‌های گروهی، کمبود کتابهای معرفی قوانین و عدم اطلاع‌رسانی معلمان در کاهش تمایل دانش‌آموزان به فعالیت‌های مدرسه‌ای مؤثر می‌باشد.

۵- بین جنسیت و علاقه دانش‌آموزان به فعالیت‌های مدرسه‌ای رابطه‌ای وجود نداشته و به عبارت دیگر دانش‌آموزان دختر و پسر به یک اندازه به انجام فعالیت‌های مدرسه‌ای تمایل دارند.

۳- در تحقیقی که توسط مراداحمدی در سال ۱۳۹۱ در شهر ارومیه تحت عنوان: (شیوه‌های تشویق و ترغیب دانش‌آموزان به انجام مقررات مدرسه) انجام شده نتایج زیر به دست آمده است:

((افزایش آگاهی یا دادن جایزه به دانش‌آموزانی که پایبند قوانین هستند بیشترین اهمیت را در بین سایر متغیرها به خود اختصاص داده است و بلافاصله دومین متغیر از نظر اهمیت دادن پاداش مالی می‌باشد. توالی این دو متغیر بیانگر این واقعیت است که دانش‌آموزان مهمترین عاملی را که می‌تواند موجب انگیزه قانونمندی آنان شود، پاداشهای مادی می‌دانند (احمدی، ۱۳۹۱)).

۴- در تحقیقی که توسط عظیم کوه پیمان در سال ۱۳۹۱ با عنوان: راهکارهای عملی جهت علاقه‌مند ساختن دانش‌آموزان نسبت به اجرای مقررات مدرسه ((انجام شد بیش از ۷۸ درصد دانش‌آموزان عواملی چون کاهش فشار معلمان، افزایش اطلاعات و انجام مسابقات کتابخوانی با موضوع قوانین آموزشی را به عنوان راهکار در علاقه‌مندی دانش‌آموزان به انجام مقررات مدرسه معرفی کرده‌اند. (کوه پیمان، ۱۳۹۱)).

مبانی نظری طرح پژوهشی:

نظر به اینکه قانونمندسازی به نوعی با آزادی افراد سر و کار دارد و محدودسازی افراد مد نظر قرار می‌گیرد در این قسمت به بیان نظری محدودیت و آزادی می‌پردازیم. در زمینه محدودیت و آزادی و حدود آزادی افراد سه نظر عمده در جهان وجود دارد

الف: آزادی مطلق

طرفداران این نظریه می‌گویند افراد باید دارای آزادی مطلق باشند و هرچه را که هوس کردند و آرزو کردند باید برآورده شود. شعار آنها این است که: بگذار هرچه می‌خواهند بکنند. اینان به معلمان و مربیان و اولیا توصیه می‌کنند که: خواسته‌ها، رفتارها و رویاهای افراد را بدون توجه به ماهیت اعمالشان بپذیرند. کسی حق ندارد در کارکسی دخالت کند و یا برای وصول به

اهدافش مانع ایجاد کند. برخی کوشیده اند آزادی را معادل هرج و مرج، اختلاط افراد باهم و در واقع نوعی حیوانیت معنا کنند و افراد را چنان آزاد می خواهند که گویی از هرچه که بوی محدودیت می دهد فراری هستند (راسل، ۱۳۸۹). اینان همچنان وجود قوانین و مقررات بشری را هم نفی می کنند و می گویند: این امر مانع آزادی است. و می گویند آدمی هرچه نترس و سربه راه خود باشد آزادتر است و هر قدر خود را محدود کند و یا دیگران او را محدود نمایند گرفتار تر است (همان منبع).

بررسی نظریه آزادی مطلق

ابتدا دلایل آزادی مطلق به شرح زیر از زبان طرفداران این نظریه بیان می شوند:

- ۱- در عالم طبیعت پدیده ها از گیاه و حیوان آزادند چرا انسان آزاد نباشد؟
- ۲- اگر آزادی را از فرد سلب کنیم دچار عقده روانی می شود و این امر صدمه روحی به او وارد می کند که در زندگی آینده اش موثر است.
- ۳- سرکوب آزادی سبب خمودی، افسردگی و وابستگی جدی فرزندان به پدر و مادر است و این امر در آینده آنها اثر سوئی را برجای می گذارد.
- ۴- حرکت ناشی از خواستن است و هر خواستی را نیازی نشان می دهد و افراد را نباید از خواستشان محروم کرد.
- ۵- تمایلات و خواسته های درونی فرزندان بهترین راهنمای آنها به سوی سلامت و سعادت تن و روان و آینده آنهاست و باید آن را در باره فرزندان پذیرا شد. وجود آزادی مطلق سببی برای نشاطشادابی روان است و در تربیت باید ملحوظ باشد (قایمی، ۱۳۸۷).

نقد آزادی مطلق

اگرچه ممکن است آزادی مطلق فوایدی داشته باشد ولی حق این است که زیان و صدمه آن برای فرزندان غیر قابل جبران می باشد. در این قسمت سعی می شود مساله در دوجبهه فردی و اجتماعی با رعایت اختصار بیان شود:

الف: زیانهای فردی

- عوارض و زیانهای این عرصه زیادند اما به عنوان مشتم نمونه خروار برخی از آنها در زیر می آیند:
- ۱- خطرات جانی: از آن بابت که فرزندان خیر و صلاح خود را نمی شناسند و دام و دانه را نمی دانند گاهی ممکن است در دامی خطرناک فرو افتند و گاهی کنجکاوای آنها خطر آفرین شود
 - ۲- پر توقعی: بازگداردن دست هوس، زمینه پرتوقعی و بی هدفی او را فراهم می آورد زیرا او در اندیشه توسعه ی تسلط طلبی و ارزای خواسته های خویش است.
 - ۳- فساد انگیزی: آزادی نامحدود فرزند را به سوی فساد و بدبختی می کشاند زیرا اوسعی دارد در سایه ی آزادی های لجام گسیخته بی بند و باری پیشه کند و اراده اش را به هر سوئی که خواست حرکت دهد.
 - ۴- بی نظمی در زندگی و سست عنصر و بی اراده بار آمدن
 - ۵- توسعه و تقویت روحیه تخریب و مرگ ارزشها
 - ۶- برده سازی و به قول ویل دورانت این گونه افراد پس از ورود به جامعه جام بدبختی را تا جرعه آخر سر می کشند (رضی، ۱۳۹۰).

ب: زیانهای جمعی:

در این عرصه نیز عوارض و زیانها بسیارند لیکن برخی از آنها در زیر می آیند:

- ۱- محدود شدن آزادی دیگران
- ۲- درگیری و کشمکش اجتماعی
- ۳- به خطر افتادن امنیت دیگران
- ۴- بی نظمی اوضاع خانواده
- ۵- توسعه ی اندیشه حیوانی در جامعه
- ۶- توسعه استثمار و استخدام افراد توسط یکدیگر که قوی ضعیف را می بلعد
- ۷- توسعه ی بوالهوسی و تمایلات شهوانی
- ۸- سرخوردگی، مفاسد و آلودگی ها و بحرانهای روحی و عدم سازگاری (فلسفی، ۱۳۹۱).

نتیجه بحث:

آزادی مطلق نه علمی است و نه منطقی و نه مذهبی است و نه اخلاقی . با دادن آزادی مطلق به افراد نه تنها به آنها خدمتی نکرده ایم بلکه آنان را برای همیشه برده و بنده هوس بار آورده ایم . اگر فرزندان ما آزاد مطلق باشند ممکن است دست به کاری بزنند که زیانش متوجه خودشان و یا دیگران باشد . تضادها را توسعه می دهند و بردگی نامرئی را پدید می آورند. به گفته آلکسیس کارل: «انسان بی بند و بار هرگز به عقابی که در فضای بی کران در جولان باشد شبیه نیست بلکه بیشتر به سگی می ماند که از مسکن خود فراری است و تصادف او را در میان هیاهوی اتومبیل به هر طرف می کشاند» (غفوری، ۱۳۹۲).

ب: محدودیت مطلق

نقطه مقابل آزادی مطلق، گروهی وجود دارند که قائل به محدودیت مطلق هستند و هر گونه آزادی را درباره دانش آموزان محکوم می کنند و اجازه نمی دهند که عملی بدون تصویب بزرگترها صورت پذیرد . اینان با ایجاد مانع برسرراه کودک سعی دارند ذوق ها و تمایلاتش را محدود کنند. خواسته های خود را به کودک قالب زند و او را در واقع مجری نظر خویش سازند . اگر دانش آموز در برابر خواست آنان موضع دفاعی بگیرد آن را سرکوب کرده و مقاومتش را در هم می شکنند . حالت تسلیم و سکون کودک در برابر مربی اصل است و تابعیت از قوانین برایشان دستورالعمل می باشد. توجیه آنها این است که دانش آموزان کم خرد هستند، خیر و صلاح خود را نمی شناسند، از راه و رسم زندگی نا آگاه هستند . اگر اورابه خود واگذارند موجبات صدمه آفرینی ها را برای خود و دیگران فراهم خواهد ساخت و برای خود در جامعه درد سر ساز خواهد بود. این نظریه و محدودیت مطلق زیانهایی در زمینه فردی و اجتماعی دارد: الف: زیانهای فردی

- ۱- توقف در رشد ۲- سرکوبی استعدادها ۳- سرکوبی قدرت دفاعی ۴- سقوط اخلاقی ۵- انحطاط روحی ۶- کم رویی

ب: زیانهای اجتماعی

- ۱- ازدست دادن روحیه اجتماعی ۲- عدم رشد سیاسی ۳- نابسامانی روابط و عدم توان سازگاری ۴- اختلالهای رفتاری ۵- بی بندوباری و اسارت هوس ها ۶- رفتار ضد اجتماعی

نتیجه :

محدودیت مطلق به نفع حال و آینده دانش آموزان نیست . رابطه انسانی و شخصیت آنها را زیر سوال می برد، ارزش و اعتبار آنها را تضعیف می کند و او را موجودی طفیلی و توسری خور ویا مستبد و خود خواه نیرنگ باز و متقلب بار می آورد (هورنای، ۱۳۹۲).

نظریه آزادی مشروط

همانگونه که گفته شد آزادی مطلق و محدودیت مطلق به مصلحت و امکان پذیر نیستند. برای هرکدام در عین وجود منافع، مضراتی فوق العاده و آثار و عوارضی سخت و ناگوار وجود دارد. اکنون نظریه بینابین وجود دارد که در این نظریه بحث این است که در امر آزادی کودک و نوجوان نه باید آنها یله و رها باشند و نه باید آنها را به گونه ای سخت محدود داشت. بلکه اگر آزادی در بین این دو مرز باشد دانش آموز خواهد توانست از آزادی خویش به نفع رشد و کمالش استفاده کند. آزادی مشروط به دلایل زیر مناسب است:

در آزادی مشروط و قانونمند حد اعتدال رعایت می شود، اندیشه ها در مرز قرار می گیرند و بهره گیری از مواهب زندگی ممکن تر می گردد. ناروایی ها محو و حذف می گردد و این امر سبب آن می شود که خود راحت تر زندگی کند و اطرافیان نیز آسوده تر باشند (قایمی، ۱۳۸۷).

فواید نظریه آزادی مشروط

فرصت آزادی مشروط این فایده را دارد که فرد در باره خود بیاندیشد و راجع به خود قضاوتی عاقلانه پیدا کند. از میزان توان و لیاقت خود سردر آورد و در مصرف آن احساس خوش بختی کند. او بهتر از دیگران که آزادی یا محدودیت مطلق دارند احساس سرفرازی دارند یادگیری آنها سهل تر و هماهنگ سازی با دیگران برای او آسان تر است. آری، گاه گاهی ممکن است برای پاره ای از محدودیت ها احساس ناراحتی کند، ولی راه فراموش کردن آن را نیز به زودی یاد می گیرد و می تواند با آنها کنار آید. این بهتر از عقده داری ناشی از محدودیت و یا سلطه گری ناشی از آزادی مطلق و یا لوسی و پرتوقعی است (همان منبع).

نتیجه:

آزادی دانش آموز خوب است به شرطی که حاضر باشد بخشی از آن را به نفع دیگران نادیده گیرد و برای مردم نیز همان را بطلبد. مشروط کردن آزادی باید در این خط باشد که فرد را از مواهب آزادی به گونه ای بهتر و بیشتر بهره مند سازیم. در مسیر مشروط کردن آزادی ضوابط و قوانین را باید به دانش آموز بیاموزیم و هم موجبات تمرین آنها را فراهم سازیم.

سئوالها یا فرضیه های پژوهش

سوال کلی:

راهکارهای قانونمند ساختن دانش آموزان مقطع متوسطه استان کهگیلویه و بویر احمد کدامند؟ این سوال براساس نتایج مطالعات گشتاسبی (۱۳۸۷) و محمدی (۱۳۹۱) و کوه پیمان (۱۳۹۱) و نامداری (۱۳۸۹) تنظیم شده است.

سوالهای جزئی:

- ۱- آیا آگاهی از قوانین موجبات قانونمندی دانش آموزان را فراهم می کند؟ این فرضیه براساس نتایج تحقیقات سهرابیان (۱۳۷۹)؛ خلیلی (۱۳۷۹) تدوین شده است که دریافته اند آگاهی از قوانین موجبات قانونمندی دانش آموزان را فراهم می کند.
- ۲- آیا عملکرد معلمان نسبت به اجرای قوانین مدرسه موجبات قانونمندی دانش آموزان را فراهم می کند؟

این سوال براساس نتایج مطالعات و متون مربوط به مدیریت آموزشی که نشان می دهد و بر اساس مطالعاتی که در کشورهای گوناگون با انواع ابزارهای سنجش صورت گرفته است، نقش و تاثیر معلمان بر عملکرد دانش آموزان ثابت شده است (اسدی و همکاران، ۱۳۵۹)، محسنی (۱۳۷۵)، محسنی (۱۳۷۶)، شورای عالی آموزش و پرورش (۱۳۷۸) (به نقل از طالبان ۱۳۷۹).

۳- آیا عملکرد والدین در مقابل قوانین مدرسه موجبات قانونمندی دانش آموزان را فراهم می کند؟

این سوال براساس نتایج مطالعات کوه پیما (۱۳۹۱) و نامداری (۱۳۹۱) محمدی (۱۳۹۱) و قدیمی مقدم (۱۳۹۱) تدوین شده است که اطلاع رسانی والدین از قوانین مدرسه را در علاقه مندی دانش آموزان به انجام مقررات مدرسه می شود.

۴- آیا عملکرد صدا و سیما در مقابل قوانین مدرسه موجبات قانونمندی دانش آموزان را فراهم می کند؟

این سوال بر اساس مطالعات کوه پیما (۱۳۹۱) و مرکانی (۱۳۹۱) تنظیم شده است که در یافته اند میان عدم اطلاع رسانی رسانه های گروهی و علاقه مندی دانش آموزان به فعالیت های مدرسه ای رابطه وجود دارد.

۵- آیا اطلاع رسانی قوانین مدرسه و آیین نامه ها موجبات قانونمندی دانش آموزان را فراهم می کند؟

این سوال بر اساس مطالعات کوه پیما (۱۳۹۱) و مرکانی (۱۳۹۱) و سفیر (۱۳۸۹) تنظیم شده است که در یافته اند اطلاع رسانی در آموزش و پرورش باعث افزایش علاقه دانش آموزان به فعالیت های مدرسه می شود.

معرفی و تعریف عملیاتی متغیرها:

تعریف اصطلاحی راهکارهای قانونمندی سازی:

در فرهنگ معین برای قانونمندی معانی زیر آمده است: ۱- روشهای منضبط ساختن ۲- راههای پایبند نمودن ۳- روشهای تسلیم نمودن ۴- راههای مقید نمودن (فرهنگ لغت معین)

تعریف عملیاتی راهکارهای قانونمندی سازی:

در این پژوهش منظور از راهکارهای قانونمندی سازی میزان نمره ای است که آزمودنی در آزمون شناسایی راهکارهای قانونمندی سازی به هر آیت می دهد. نمره بالا به هر آیت در این آزمون حاکی از موافقت بالابا آن راهکار قانونمندی سازی ارایه شده می باشد و نمره پایین به هر آیت در این آزمون حاکی از مخالفت بالابا آن راهکار قانونمندی سازی ارایه شده می باشد.

داده های مورد نیاز:

انجام این پژوهش نیازمند اطلاعات زیر می باشد:

- ۱- آمار شهرستانها، ادارات آموزش و پرورش استان ک.ب
- ۲- آمار مدارس متوسطه استان به تفکیک دخترانه و پسرانه و شهرستانهای استان.
- ۳- آمار دبیران مقطع متوسطه که در سال جاری در مدارس متوسطه استان مشغول تدریس هستند

ابزارهای اندازه گیری

الف: پرسشنامه شناسایی راهکارهای قانونمندی سازی دانش آموزان

این پرسشنامه دارای دو قسمت است که در قسمت اول مشخصات آزمودنی می آید و در قسمت دوم که ۱۵ سؤال بسته پاسخ است. پاسخ های آزمون نیز در روی یک مقیاس ۵ درجه ای در ردیف لیکرت (کاملاً موافقم، موافقم، تا حدودی، مخالفم، کاملاً مخالفم) تنظیم شده است. و یک سوال باز پاسخ که نظر آزمودنی را در خصوص سوال تحقیق جویا می شود.

ب: پرسشنامه شناسایی راهکارهای قانونمند سازی دانش آموزان از نظر معلمانشان این پرسشنامه دارای دو قسمت است که در قسمت اول مشخصات آزمودنی می آید و در قسمت دوم دو سوال باز پاسخ آمده است و از معلمان خواسته می شود تا راهکارهای عملی قانونمندی دانش آموزانشان را بیان کنند

. اعتبار و روایی ابزار مورد نظر:

اعتبار (پایایی) پرسشنامه شناسایی راهکارهای قانونمند سازی دانش آموزان

پایایی این آزمون در سال ۱۳۹۳ توسط شفیعی و همکاران از طریق محاسبه آلفای کرونباخ برای کل آزمون ۰/۹۱ بدست آمد و نیز در همین سال توسط همین محققین پایایی آزمون به روش اجرای فرم موازی یا همتا نیز انجام گرفت به گونه ای که همزمان با اجرای آزمون مصاحبه ای سازمان یافته در رابطه با روشهای قانونمندسازی دانش آموزان از گروه مطالعه به عمل آمد و سعی شده بود سؤالات مصاحبه طوری طراحی شوند که در زمینه راهکارهای عملی قانونمند شدن دانش آموزان اطلاعات مناسبی بدست آید. بعد از اجرای دو فرم (مصاحبه و آزمون) پرسشنامه نمره گذاری گردید. تحلیل نتایج رابطه بین اطلاعات حاصله از مصاحبه و آزمون در نرم افزار SPSS را در سطح ۰/۰۱ معنی دار نشان داد (شفیعی و همکاران، ۱۳۹۳).

جامعه و نمونه آماری و روشهای نمونه گیری

جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه دانش آموزان مقطع متوسطه تمامی مدارس سطح استان و معلمان مشغول به تدریس در مدارس متوسطه استان ک.ب که در سال تحصیلی ۹۵-۹۴ در مدارس تدریس می نمایند می باشد. نظر به اینکه تمامی معلمان و دانش آموزان به علت پراکندگی استان قابل آزمون در زمان تحقیق نمی باشند لذا از مجموع تعداد ۱۳ اداره آموزش و پرورش ۶ اداره به قید قرعه انتخاب می شوند و از هر اداره پس از اخذ لیست مدارس به تفکیک دخترانه و پسرانه ۸ مدرسه شامل چهار مدرسه دخترانه و چهار مدرسه پسرانه متوسطه انتخاب می شوند. تمامی دانش آموزان و معلمان این ۸ مدرسه از هر اداره آموزش و پرورش که مجموعاً ۴۸ مدرسه در سطح استان هستند به عنوان حجم نمونه دانش آموزان و دبیران انتخاب می شوند و تمامی دانش آموزان و معلمان این ۴۸ دبیرستان با استناد به جدول کرجسی و مورگان به روش نمونه گیری تصادفی خوشه ای به عنوان نمونه دانش آموزان و معلمان انتخاب می شوند و مورد آزمون قرار می گیرند.

روش تحقیق

روشی که در این تحقیق از آن استفاده شده روش توصیفی از نوع پیمایشی می باشد. که برای یافتن راهکارهای قانونمند ساختن دانش آموزان مقطع متوسطه استان کهگیلویه و بویر احمد می باشد. برای این منظور ابتدا از میان ۱۳ اداره آموزش و پرورش سطح استان به صورت کاملاً تصادفی و با قرعه کشی ۶ اداره آموزش و پرورش انتخاب می شود و در مرحله بعد با مراجعه به ادارات انتخاب شده و گرفتن لیست مدارس متوسطه دوم به تفکیک دختر و پسر، از هر اداره آموزش و پرورش شهر یا شهرستان، چهار مدرسه پسرانه و چهار مدرسه دخترانه به قید قرعه انتخاب می شوند. در مرحله سوم تمامی دانش آموزان این ۸ مدرسه از هر اداره لیست شده و مورد آزمون قرار می گیرند و در ادامه تمامی معلمان این دانش آموزان نیز مورد آزمون قرار می گیرند. بنا بر این حجم نمونه از ۴۸ مدرسه شامل ۲۴ دبیرستان دخترانه و ۲۴ دبیرستان پسرانه مقطع متوسطه که از ۶ اداره آموزش و پرورش منتخب از جمع ۱۳ اداره آموزش و پرورش سطح استان انتخاب شده اند، تشکیل می شود.

شیوه های تحلیل اطلاعات

برای تجزیه و تحلیل داده ها در این تحقیق از آمار توصیفی شامل (میانگین، فراوانی، درصد، انحراف معیار، واریانس، نمودارها و جداول و ضرایب همبستگی) استفاده می شود و از آمار استنباطی (آزمون تحلیل واریانس) و آزمون (خی دو) استفاده می شود.

نتیجه گیری

- ۱- آگاهی از قوانین موجبات قانونمندی دانش آموزان را فراهم می کند.
- ۲- عملکرد معلمان نسبت به اجرای قوانین مدرسه موجبات قانونمندی دانش آموزان را فراهم می کند
- ۳- اطلاع رسانی والدین از قوانین مدرسه موجب علاقه مندی دانش آموزان به انجام مقررات مدرسه می شود.
- ۴- میان عدم اطلاع رسانی رسانه های گروهی و علاقه مندی دانش آموزان به فعالیت های مدرسه ای رابطه مثبت و معنی دار وجود دارد.
- ۵- اطلاع رسانی در آموزش و پرورش باعث افزایش علاقه دانش آموزان به فعالیت های مدرسه می شود.

منابع و مأخذ

- آهنگری، عطا الله (۱۳۸۶)؛ اقدام پژوهی، چگونه توانستم دانش آموزانم را نسبت به مقررات امتحانات پایبند کنم؟ تهران: انتشارات رشد.
- احمدی، مراد (۱۳۹۱)؛ شیوه های تشویق و ترغیب دانش آموزان به انجام مقررات مدرسه در شهر ارومیه، نشریه پژوهشکده تعلیم و تربیت، فصلنامه تعلیم و تربیت، وزارت آموزش و پرورش، شماره ۷-۸.
- بهرامی، عبدالعلی (۱۳۷۳)؛ «بررسی رابطه بین میزان عبادت و قانون مندی در دانشجویان پسر دانشگاه آزاد کازرون»، پایان نامه کارشناسی ارشد دانشگاه آزاد.
- پاشا شریفی، دکتر حسن (۱۳۷۶)؛ شیوه های ارزشیابی از آموخته ها، تهران، سمت.
- جوادیان، سیداحمد (۱۳۸۱). قانون گریزی دانش آموزان، چرا و چگونه؟. نشریه پژوهشکده تعلیم و تربیت، فصلنامه تعلیم و تربیت، وزارت آموزش و پرورش. سال هجدهم، شماره ۵-۴، صص ۸۹-۱۱۳.
- حسینی، سید محمد (۱۳۹۲)، قانون گریزی دانش آموزان، روزنامه خبر جنوب، مهرماه ۹۲.
- رضی، هاشم (۱۳۹۰)؛ اندیشه های فروید. تهران، انتشارات سمت.
- راسل، برتراند، (۱۳۸۹) اخلاق و شخصیت. اهواز انتشارات رشد.
- سفیر، کرم اله (۱۳۸۹)؛ قوانین و مقررات در آموزش و پرورش، رشت، انتشارات گیلان.
- شفیعی، علی و محمد علی ظهرا بی اصل، (۱۳۹۳). روشهای پایبندی دانش آموزان مقطع متوسطه شهر کازرون نسبت به مقررات مدرسه؛ مجله علمی پژوهشی علوم انسانی، تهران.
- شمس مورکانی، غلامرضا (۱۳۹۱)، بررسی علل عدم علاقه دانش آموزان به فعالیتهای مدرسه ای، سایت وزارت آموزش و پرورش اصفهان.
- شعبانی، حسن (۱۳۷۴)؛ مهارتهای آموزشی و پرورشی، تهران؛ انتشارات سمت.
- شریعتمداری، علی (۱۳۹۲)؛ جامعه و تعلیم و تربیت. تهران.
- طایفی، علی (۱۳۹۰)؛ موانع فرهنگی توسعه قانونمندی در ایران؛ تهران، انتشارات آزاد اندیشان.
- غفوری، گلزاده (۱۳۹۲). راه ورسم زندگی. قم.
- فلسفی، محمد تقی (۱۳۹۲). جوان و بزرگسال. ج ۱، ص ۲۴۰، تهران.
- کارنگی، دیل (۱۳۹۰)؛ چگونه تشوش و نگرانی را از خود دور کنیم؟ تهران.
- قایمی، علی (۱۳۸۷)؛ حدود آزادی در تربیت. تهران، انتشارات انجم اولیا و مربیان.
- کوه پیمان، عظیم؛ (۱۳۹۱)، راهکارهای عملی جهت علاقه مند ساختن دانش آموزان نسبت به اجرای مقررات مدرسه، مجله علوم تربیتی.
- محمدی، احمد رضا (۱۳۹۱). بررسی علل بی علاقه دانش آموزان به فعالیت های مدرسه ای در شهر اهواز، پژوهشکده ی تعلیم و تربیت.
- منصور، رضا (۱۳۸۹)؛ نگرشی بر وضعیت قوانین آموزشی در آموزش و پرورش ایران، فصلنامه علمی و پژوهشی، شماره ۴.
- نامداری، احمد (۱۳۸۹). با عنوان «علل قانون گریزی دانش آموزان»، مجله علمی پژوهشی علوم انسانی، تیر ماه.
- ویل دورانت (۱۳۹۱)؛ لذات فلسفه. قم.

- Bar-on, R. (2000). Emotional and Social intelligence: Insights from the Emotional Quotient Inventory (EQ – I), In Bar-on, R & Parkrr, D. A. (Eds). The hand book of emotional intelligence. San Francisco, California: Jossey Bass.
- Bar -on, R. & Parker, J. D. A. (2000). The hand book of emotional intelligence: theory, Development, assessment, and application at home, school and in the work place. san Francisco: Jossy-bass.
- Digiuseppe, B. R. T. (2002). emotional intelligence and success in professional graduate programs in psychology. Spain.
- Elias, M. J. (2001). How social and emotional learning is infused in to academics in the social decision making/social problem solving program. The CEIC Review, 10, 16-19.
- Goleman, D. (1998). Working with emotional intelligence. New York: Banton.
- Mayer, I. D., Caruso, D. & Salovey, P. (1999). Emotional intelligence meets traditional standards for an intelligence. 5, 341 -352
- Mayer, I. D. & Salovey, P. (1997). what is emotional intelligence? In P. educational Implications. ۴, ۱۳-۳۰.
- Spector, P. (2000). *indastrial an Organizational Psychology*. Journal of social and clinical Psychology, 24, 1030 – 1050.
- ۱۱۹, ۴۱۰-۴۲۳

